

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyně Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci **žalobce: V. T.**, státní příslušník Ukrajiny, bytem V., M., zastoupený JUDr. Mgr. Bohdanem Žáčkem, advokátem se sídlem Rytířská 403/16, 110 00 Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2015, č. j. OAM-504/ZA-ZA14-K08-2015,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Toto rozhodnutí žalobce napadá žalobou, v níž namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí způsobenou porušením § 4 odst. 1, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Proto navrhuje, aby toto rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

V následném doplnění žalobce rozšiřuje výčet porušení povinností vyplývajících ze zákona i na ustanovení § 2, § 3, § 4 odst. 2 a 4 správního řádu, neboť žalovaný v posuzované věci nezjistil takový skutkový stav, o kterém by nebylo důvodných pochybností.

Žalobce dále namítá, že jsou v jeho případě splněny podmínky pro přiznání mezinárodní ochrany dle § 12 a § 14a zákona o azylu. Je proti jeho lidskému i politickému přesvědčení bojovat se zbraní v ruce, ukrajinské právo však náhradní vojenskou službu ani vojenskou službu beze zbraně nezná. Bojovat proti jiným lidským bytostem je proti žalobcovu přesvědčení, navíc je možné, že bude zabit. Pokud se tomuto bude snažit vyhnout, pak mu budou ukládány sankce, jež naruší jeho osobnostní práva, dokonce může být omezen na osobní svobodě.

Žalobce má rovněž za to, že splňuje podmínky pro přiznání humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. V České republice má dlouholetou družku, se kterou vychovávají své společné děti. Pokud bude muset žalobce opustit Českou republiku na dobu stanovenou správním vyhoštěním, bude to přesahovat jakoukoli rozumnou mez. Žalobcova družka je navíc na mateřské dovolené, takže se může v případě nuceného odjezdu žalobce velmi reálně dostat do hmotné nouze.

Žalovaný popírá oprávněnost podané žaloby. Ve správním řízení postupoval plně v souladu se zákonem o azylu a jednotlivými ustanoveními správního řádu. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvody žalobcovy žádosti jsou jeho obavy z povolání do ukrajinské armády a snaha o legalizaci pobytu v České republice. Výkon vojenské služby však nelze považovat za vážnou újmu podle zákona o azylu, neboť se jedná o základní státoobčanskou povinnost uznávanou i Ženevskou konvencí, Mezinárodním paktem o občanských a politických právech či Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle Ženevské konvence není důvodem pro přiznání mezinárodní ochrany ani trestnost vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce. K tomu žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, č. j. 7 Azs 321/2004.

Podle žalovaného není možné označit konflikt probíhající na Ukrajině za mezinárodní či vnitrostátní ozbrojený konflikt. K tomu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-26. Žalobce pochází ze Zakarpatské oblasti, kde žije jeho matka a sestry. Tato oblast je od Luhanské a Doněcké oblasti značně vzdálená a není střety ukrajinských vojsk se separatisty zasažena.

Další žalobcovy důvody, tj. snaha pracovat v České republice a žít zde se svojí družkou, nejsou z hlediska zákona o azylu relevantní. Azyl je naprosto specifickým institutem mezinárodněprávní ochrany, který slouží k ochraně osob před porušováním základních lidských práv, nikoliv k legalizaci pobytu. Pro tyto účely slouží zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů. Žalobce takový druh pobytu již měl, ale vlastní vinou o něj přišel.

Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 29. 5. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany, ve které uvedl, že je ukrajinským státním příslušníkem. Na území České republiky přicestoval v roce 2003 za prací. Měl zde povolený dlouhodobý pobyt, v roce 2010 se však musel vrátit na Ukrajinu, protože mu bylo uloženo správní vyhoštění pro řízení auta pod vlivem alkoholu. Na území České republiky žije jeho družka s dětmi, jsou občané Ukrajiny a mají zde povolení k trvalému pobytu. Zatímco byl na Ukrajině z důvodu správního vyhoštění, narodil se mu zde syn. Když mohl, tak do České republiky znovu přicestoval na polské vízum. Chtěl žít se svou rodinou a také vydělávat peníze a živit ji. Družka by to sama s dětmi bez něj nezvládla. Z těchto důvodů rovněž žádá o mezinárodní ochranu. V případě nuceného návratu do země původu se žalobce obává o svůj život, neboť by ho mohli poslat na vojnu. Nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace. Jeho zdravotní stav je dobrý.

V průběhu pohovoru žalobce doplnil, že mu bylo dne 15. 5. 2015 uděleno správní vyhoštění a stanoven zákaz pobytu na rok a půl. Žalobce to však nerespektoval, protože chtěl být se svojí rodinou. Synové jsou příliš malí a nepochopili by, proč s nimi není táta. Znovu uvedl své obavy z nuceného nástupu vojenské služby. O tom, že by mu byl doručen povolávací rozkaz, neví. Vzhledem k velikosti svého bydliště na Ukrajině, má však za to, že by mu v případě návratu určitě ihned přišel. Znovu zopakoval, že hlavním důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byla touha zůstat s rodinou.

Podle správního spisu pro posouzení žádosti žalovaný shromáždil jako podklady pro vydání rozhodnutí informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 1. 6. 2015, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 21. 5. 2015 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a ze dne 9. 10. 2015 o podmínkách výkonu základní vojenské služby, postihu za její nenastoupení apod., zprávu organizace Freedom House ze dne 28. 1. 2015 a výroční zprávu Amnesty International 2014/2015 – Ukrajina ze dne 25. 2. 2015.

Dne 5. 11. 2015 byl žalobce seznámen s podklady rozhodnutí. Jejich doplnění nenavrhl, ani se k nim nijak nevyjádřil. Dne 20. 11. 2015 bylo vydáno rozhodnutí, které je nyní napadeno správní žalobou.

Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, který vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu, se na nyní posuzovaný případ nepoužije. Členské státy Evropské unie jsou povinny výše uvedenou povinnost transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 směrnice). Podle čl. 52 odst. 1 věty druhé směrnice se žádosti o mezinárodní ochranu podané do 20. 7. 2015 řídí právními a správními předpisy přijatými podle směrnice 2005/85/ES. Směrnice 2005/85/ES přitom povinnost zajistit soudní přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu neobsahovala.

Protože doposud nebyly do českého právního řádu promítnuty požadavky čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek směrnice přímý účinek. Jelikož však žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 29. 5. 2015, směrnice 2013/32/EU na toto řízení (včetně přezkumného řízení soudního) nedopadá. Na věc tak *rationae temporis* dopadá směrnice 2005/85/ES, která neukládá členským státům povinnost zajistit soudní přezkum rozhodnutí podle stavu ke dni vydání rozhodnutí soudu. Plně se tak prosadí § 75 odst. 1 s. ř. s.

Dle § 12 zákona o azylu platí: „Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“

Dle § 14 zákona o azylu platí: „Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu platí: „Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“

Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu platí: „Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,

c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Obecná tvrzení žalobce, že v řízení byla porušena ustanovení § 2, § 3, § 4 odst. 1, 2 a 4, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, doprovázená pouhým tvrzením, že žalobce splňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany bez podložení těchto tvrzení jakýmkoliv dalšími argumenty, nejsou žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Dle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně*

odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vyličit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobkyně odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti“ (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58). Těmto požadavkům ovšem výše uvedená tvrzení žalobce nedostála, neboť jde pouze o citaci ustanovení právních předpisů, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá.

Řádnými žalobními body pak žalobce předně namítl, že žalovaný nesprávně vyhodnotil azylovou relevanci obav žalobce z povinnosti nastoupit výkon vojenské služby. Soud tuto námitku neshledal důvodnou.

K otázce, do jaké míry je obava žadatele o mezinárodní ochranu z povinnosti nastoupit vojenské služby a z nasazení do válečného konfliktu relevantní z pohledu jednotlivých forem mezinárodní ochrany, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 – 24, a to právě ve vztahu k situaci na Ukrajině. V uvedeném rozhodnutí navázal především na rozhodnutí SDEU dne 26. 2. 2015 ve věci *Andre Lawrence Shepherd* (C-472/13). Soud při posouzení této žaloby vycházel z právního názoru Nejvyššího správního soudu, resp. Soudního dvora Evropské unie, s nimiž se ztotožnil a neshledal důvod odklonit se od nich.

Úvodem považuje soud za významné předeslat, že branná povinnost je jednou z významných povinností státních občanů ke státu, jehož jsou občany. V době ozbrojeného konfliktu, do něhož je tento stát zavlečen, resp. hrozby konfliktu je tato povinnost ještě významnější a naléhavější. Požadavek státu, aby občan splnil brannou povinnost a případně se z toho titulu i aktivně zapojil v rámci mobilizace do ozbrojeného konfliktu, v němž je ohrožena svrchovanost státu a jeho územní celistvost, je zcela legitimní a nemůže bez dalšího představovat akt pronásledování nebo hrozbu vážné újmy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44). Azylové právo neposkytuje právní ochranu jednání žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří, bez relevantních důvodů odpírají státu, jehož jsou občany, splnění své základní povinnosti, tj. podílet se na jeho obraně (při dodržení všech mezinárodněprávních pravidel vedení ozbrojeného konfliktu, zejména těch, které jsou součástí mezinárodního humanitárního práva). V opačném případě by aplikace azylového práva destruovala obranyschopnost cizího státu.

Z pohledu aplikace § 12 zákona o azylu je rozhodující, zda žadatel o mezinárodní ochranu má odůvodněný strach z pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů. Pojem pronásledování je definován v § 2 odst. 8 zákona o azylu jako závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Uvedené ustanovení je transpozicí čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince

2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“) a musí být vykládáno v jejím světle. Dle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice může být za pronásledování považováno trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2 (tj. zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech, vážný nepolitický zločin, čin, který je v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN).

Jinými slovy řečeno, mezinárodní ochranu ve formě azylu lze udělit osobě, jestliže se odůvodněně obává, že by mohla být trestně stíhána nebo by jí byl uložen trest z důvodu, že odepře výkon vojenské služby za konfliktu. To ovšem pouze za omezující podmínky, že při výkonu vojenské služby by docházelo ke zločinům proti míru, válečným zločinům, zločinům proti lidskosti. Trestní stíhání v případě odepření vojenské služby za konfliktu, při němž k uvedeným z pohledu mezinárodního práva protiprávním jevům nedochází, nepředstavuje akt pronásledování, a tedy důvod pro udělení azylu. Naopak je zcela legitimní, aby stát, jenž se nachází v konfliktu, vynucoval plnění branné povinnosti a nařízené mobilizace i prostředky trestního práva.

Žalovaný vycházel ze zdrojů uvedených v části konstatující správní spis. Shromáždil přitom dle názoru soudu dostatečné množství přiměřeně aktuálních podkladů, jež se mimo jiné zabývají i způsobem vedení bojů na Ukrajině a otázkou, zda při nich dochází k páchání válečných zločinů či zločinů proti lidskosti (zejména výroční zpráva Amnesty International ze dne 25. 2. 2015, či zpráva Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 1. 6. 2015). Z výše uvedených zpráv o charakteru bojových operací a podmínek, které je doprovází, vyplývá, že ojediněle dochází na obou stranách konfliktu k excesům. Na druhou stranu jsou opakovaně vyhlášována příměří a konflikt je tlumen diplomatickou cestou. Z veřejně dostupných informací je známo, že ačkoliv Ukrajina není smluvním státem Statutu Mezinárodního trestního soudu, učinila dne 17. 4. 2014 a 8. 9. 2015 dvě prohlášení ve smyslu čl. 12 odst. 3 Statutu Mezinárodního trestního soudu, v jejichž důsledku byla tomuto soudu přiznána pravomoc vyšetřovat a stíhat zločiny, k nimž na území Ukrajiny došlo po 21. 11. 2013 (<https://www.icc-cpi.int/ukraine>). Ze shromážděných zpráv pak vyplývá, že vojenské státní zastupitelství stíhá trestné činy, jichž se dopustili příslušníci vojenských jednotek, a že zrušení trestní odpovědnosti za činy spáchané na území Luhanské a Doněcké lidové republiky se nevztahuje na ty nejvážnější trestné činy. Z toho tedy plyne, že Ukrajina jakožto jedna ze stran ozbrojeného konfliktu je připravena stíhat i případné válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, resp. umožnit jejich stíhání Mezinárodnímu trestnímu soudu. Je tedy málo pravděpodobné, že by žalobce mohl být v rámci zapojení do bojových operací veden ke spáchání takových zločinů. Za této situace pak bylo na žalobci, aby s dostatečnou přesvědčivostí prokázal, že jednotka, ke které patří (resp. v níž má vykonávat vojenskou službu), provádí nebo v minulosti prováděla operace, které jí byly přiděleny, za takových podmínek, že je vysoce pravděpodobné spáchání činů, jejichž povaha odpovídá činům dle čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice (viz rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci Shepherd, body 42 a 43). Ze zpráv o zemi původu nevyplývá, že by všechny vojenské jednotky byly nasazeny do ozbrojeného konfliktu a že by všechny vojenské jednotky páchaly válečné zločiny či

zločiny proti lidskosti. Bylo tedy na žalobci, aby prokázal, v jaké vojenské jednotce bude vykonávat vojenskou službu, že se tato vojenská jednotka bezprostředně podílí na bojových operacích na východě Ukrajiny a že v této jednotce v minulosti došlo ke spáchání válečných zločinů nebo zločinů proti lidskosti (nebo je na základě známých skutečností pravděpodobné, že k tomu dojde v budoucnu). Žalobce nicméně ve správním řízení neuvedl žádné konkrétní skutečnosti (ve výše uvedeném smyslu), natož aby je prokázal, pouze obecně uvedl, že se obává výkonu vojenské služby. Z této skutečnosti ovšem nelze dovodit přiměřenou pravděpodobnost, že žalobce bude nucen podílet se při výkonu vojenské služby na páchání válečných zločinů či zločinů proti lidskosti. Případný trest, který žalobci hrozí za nenastoupení vojenské služby, tak nelze objektivně považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 ve spojení s § 12 zákona o azylu, interpretovaných ve světle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice. K této otázce Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 – 23, uvedl, že lidé vyhýbající se na Ukrajině odvodu do armády mohou dostat trest pohybuje se od správní pokuty až po odnětí svobody v délce 2 až 5 roků. Přiměřenost těchto opatření je pak možné dokladovat srovnáním se sazbou trestu odnětí svobody trestného činu nenastoupení mimořádné služby (za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu) v ozbrojených silách (§ 373 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) v České republice, která činí jeden rok až pět let. Závěrem soud s ohledem na tvrzení o žalobcově odporu k boji se zbraní v ruce, ještě poznamenává k žalobcově námitce nemožnosti vykonat náhradní vojenskou službu, že dle podkladů rozhodnutí shromážděných žalovaným ukrajinské zákony umožňují tzv. civilní službu, jež je klasicky vykonávána v nemocnicích (viz informace ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015).

V souvislosti s nuceným nástupem do ozbrojených složek žalobce rovněž namítal, že splňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Tato právní kvalifikace však není přílehlavá. Jak totiž dovodila již široce etablovaná judikatura, skutečnost, že žalobce může být povolán do armády k výkonu vojenské služby a nasazen do bojových operací na východě země, může být v obecné rovině relevantní právě z pohledu azylu jakožto privilegované formy mezinárodní ochrany (§ 12 zákona o azylu). To platí i pro hrozbu sankcí za nenastoupení výkonu služby (srov. úvahy shora).

Žalobce dále brojil proti neudělení humanitárního azylu. Ten mu měl být udělen, protože zde s dlouholetou družkou vychovává malé syny. Bez jeho finanční pomoci se rodina velmi pravděpodobně dostane do finanční nouze. Soud tuto námitku neshledal důvodnou.

Jak vyplývá z ustálené judikatury správních soudů, humanitární azyl je mezi ostatními formami mezinárodní ochrany institutem *sui generis*. „Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55)

Humanitární azyl může být udělen pouze na základě úvahy žalovaného. Nelze o něj žádat. Jelikož na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je o něm rozhodováno na základě správního uvážení žalovaného, je omezen i jeho soudní přezkum, a to pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů a z hlediska respektování zákazu libovůle. Soudní přezkum lze proto zaměřit pouze na to, zda v řízení, které vydání rozhodnutí žalovaného předcházelo, nebyl žalobce zkrácen na svých procesních právech závažným způsobem, zda samotné rozhodnutí žalovaného netrpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů či nesrozumitelnost a zda není diskriminační ve smyslu zákazu libovůle. Popsané vady žalobou napadeného rozhodnutí soud neshledal. Napadené rozhodnutí je v této posuzované části zcela přezkoumatelné, není nesrozumitelné a rovněž netrpí vadou nedostatků důvodů. Žalovaný rozebral situaci žalobce. Na základě toho pak dospěl k logickým závěrům o tom, že k poskytnutí humanitárního azylu není důvod. Jestliže žalovaný při svém rozhodnutí neporušil žádná procesní pravidla, ani jeho rozhodnutí nevykazuje znaky libovůle, nemůže soud tomuto závěru nic vytknout.

Soud k tomu dodává, že právo na soukromý a rodinný život primárně chrání § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, který znemožňuje uložení správního vyhoštění v případech nepřiměřeného zásahu do rodinného a soukromého života (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71). Bylo-li tedy žalobci uloženo správní vyhoštění, měl se ochrany před zásahem do soukromého a rodinného života v podobě uložení správního vyhoštění domáhat právě v řízení o vyhoštění (resp. v navazujícím soudním řízení), nikoliv v řízení o mezinárodní ochraně.

Mezinárodní ochranu nelze považovat za nástroj, jenž by měl poskytnout ochranu soukromému a rodinnému životu žadatele o mezinárodní ochranu, který vede na území České republiky. Nebyl-li tuzemský soukromý či rodinný život dostatečně zohledněn v jiných řízeních (např. v řízení o zrušení pobytového oprávnění, řízení o správním vyhoštění, trestním řízení), ať již z důvodu, že aplikovatelná právní norma nepředvídá zohlednění soukromého či rodinného života, nebo z důvodu nesprávného posouzení této otázky, nebo z důvodu nedostatečné procesní aktivity žadatele o mezinárodní ochranu, neznamená to, že by se v řízení o mezinárodní ochraně znovu otevíral prostor pro posouzení zásahu případného vycestování do země původu do tuzemského soukromého a rodinného života žadatele. Za této situace soud zamítl návrhy žalobce na doplnění dokazování (výslech žalobce a jeho družky, výslech pracovnice místně příslušného orgánu pro sociálně právní ochranu dětí a výslech zaměstnavatele družky žalobce), neboť by se s ohledem na shora uvedené jednalo o dokazování nadbytečné.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 22. února 2017

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně

Za správnost vyhotovení:
Pavlaína Švejdová